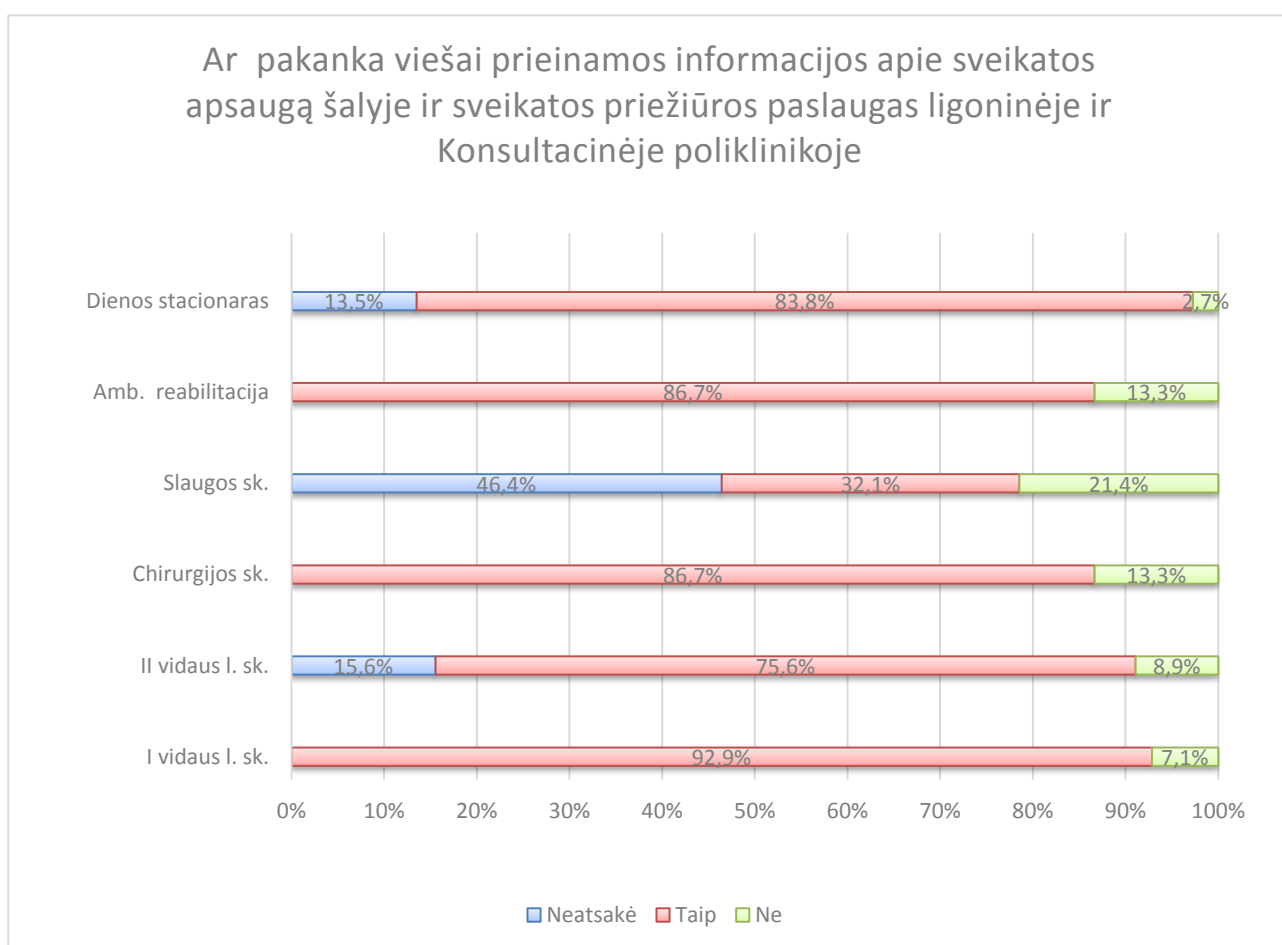

VIEŠOJI ĮSTAIGA JONIŠKIO LIGONINĖ 2020 m.

Klausimų apie korupcijos pasireiškimo tikimybę apklausos duomenų analizė

Vykdamas korupcijos prevencijos viešojoje įstaigoje Joniškio ligoninėje 2017–2019 metų programos įgyvendinimo 2017–2019 metais priemonių planą, patvirtintą Joniškio ligoninės vyriausiojo gydytojo 2017 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. V-10 „Dėl Korupcijos prevencijos viešojoje įstaigoje Joniškio ligoninėje 2017–2019 metų programos ir programos priemonių įgyvendinimo priemonių plano patvirtinimo“, pacientų stacionarinių ir ambulatorinių paslaugų vertinimo anketoje buvo pateikiami klausimai apie korupcijos pasireiškimo tikimybę. Nors ši programa jau baigta, apklausa apie korupcijos pasireiškimo tikimybę vykdyta ir 2020 m.

Pacientų buvo klausama apie viešai prieinamą informaciją apie sveikatos apsaugą, pacientų teisinę atsakomybę, neoficialų pinigų ar dovanų davimą medicinos darbuotojams, to priežastis ir pranešimą apie tokį įvykį ligoninės administracijai. Atsakant į teiginius reikėjo pažymėti taip, ne arba pažymėti varnelę.

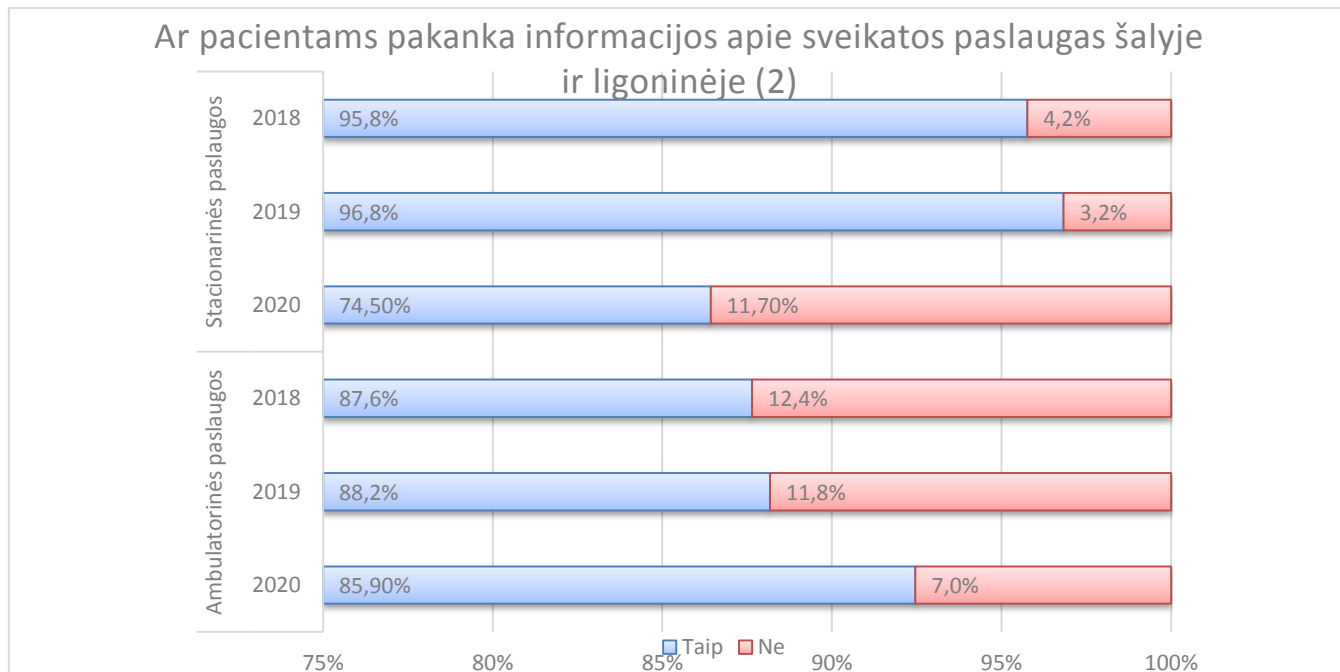

1 pav. Pacientų atsakymai procentais į klausimą apie pakankamą informaciją apie sveikatos apsaugą

Pacientų buvo klausama, ar jiems pakanka viešai prieinamos informacijos apie sveikatos apsaugą šalyje ir sveikatos priežiūros paslaugas ligoninėje, Konsultacinėje poliklinikoje. Kaip matyti 1 pav., 21,4 proc. Slaugos sk. pacientų teigė, kad jiems tokios informacijos nepakanka, taip pat net 46,4 proc. į klausimą neatsakė. Tai galėjo sąlygoti, kad dėl COVID-19 infekcijos sukeltos pandemijos teko keletą kartų perorganizuoti Ligoninės darbą ir šio skyriaus pacientai 2020 m. du kartus buvo perkelti į kitas patalpas. Chirurginio sk. Ir Fizinės medicinos ir reabilitacijos skyriaus 13,3 proc. taip pat nurodė, kad informacijos jiems trūksta. Lyginant bendrus rezultatus su

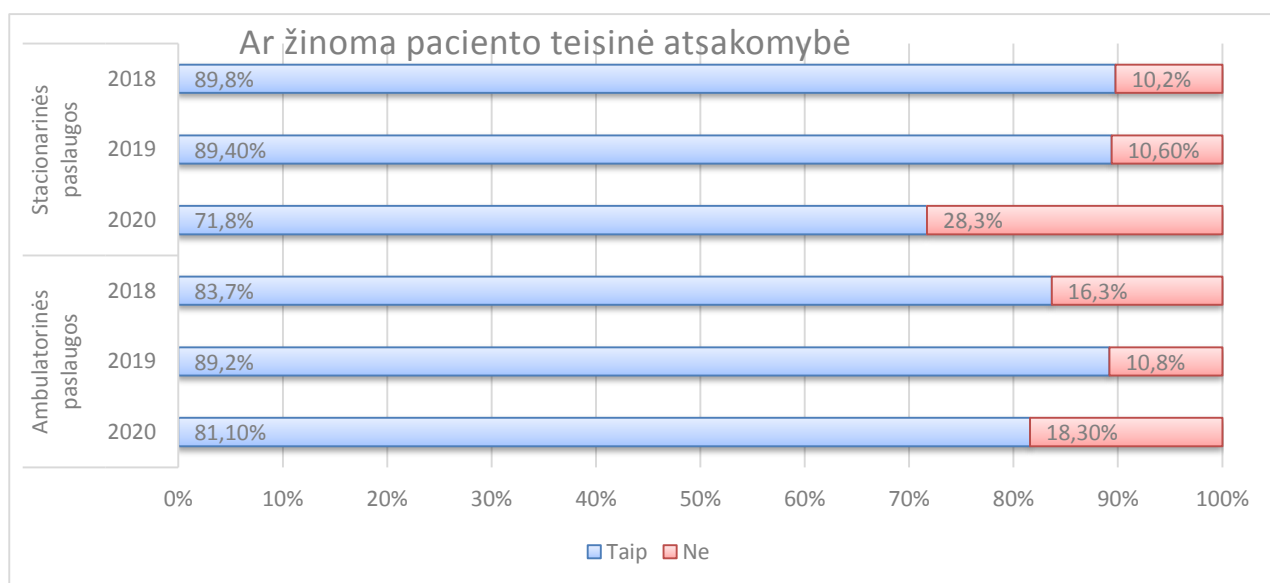
2018 ir 2019 m. galime daryti prielaidą, kad situacija yra pagerėjusi ambulatorines paslaugas gaunančių pacientų, tačiau pablogėjusi iš stacionarines paslaugas gaunančių pacientų. Tai rodo, kad ir toliau reikia tobulinti informacijos ligoninėje pateikimo aiškumą ir pobūdį.

Duomenų palyginimas pateikiamas 2 pav.

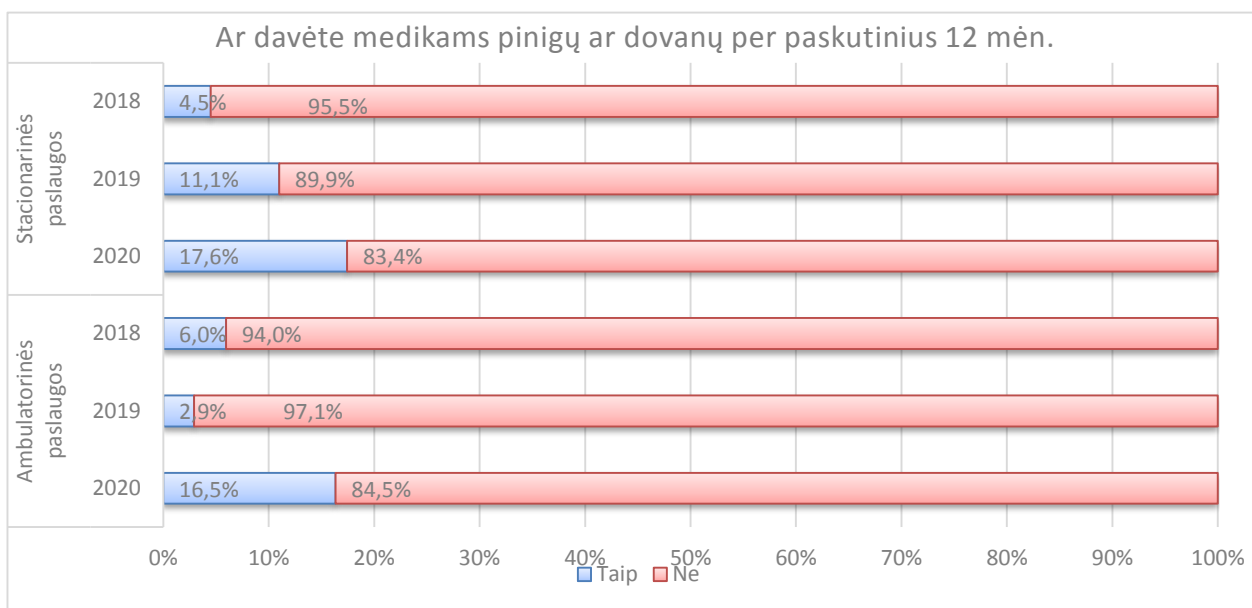
2 pav. Pacientų atsakymų palyginimas 2020 – 2018 m.

Pacientų buvo klausama, ar jie žino paciento teisinę atsakomybę už neoficialius mokėjimus (pinigų ar dovanų davimą) sveikatos priežiūros įstaigoje. 11 pav. parodyta, kad 2020 m. 18,3 proc. ambulatorines ir 28,3 proc. stacionarines paslaugas gavusių pacientų nežino paciento teisinės atsakomybės už neoficialius mokėjimus ir dovanas. Tai reiškia, kad pacientams trūksta prieinamų ir suprantamų priemonių apie jų teisinę atsakomybę, nors 2019 m. metais neigiamai atsakiusiųjų skaičius lyginant su 2018 m. buvo sumažėjęs.

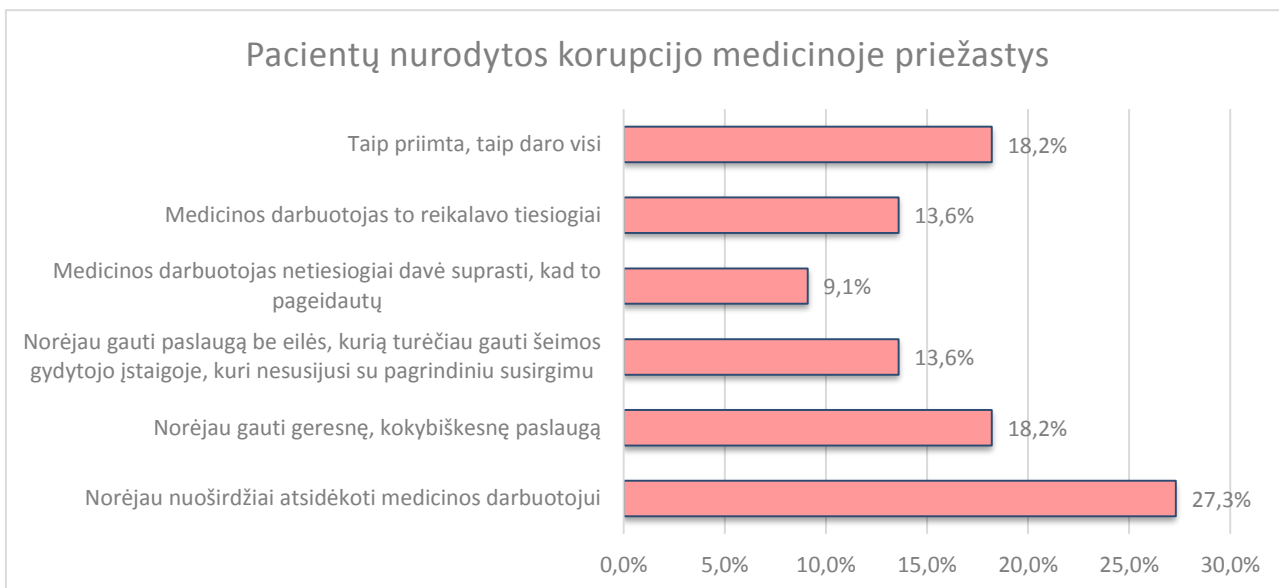
3 pav. Pacientų 2018-2019 m. atsakymai procentais apie jiems žinomą paciento teisinę atsakomybę už neoficialius mokėjimus ir dovanas

Pacientų buvo klausama, per paskutinius 12 mėnesių jie asmeniškai neoficialiai davė pinigų ar dovanų gydytojams ar kitiems medicinos darbuotojams. 4 pav. parodyta, kad 2020 m. 16,6 proc. ambulatorines ir 17,6 proc. stacionarines paslaugas gavusių pacientų per paskutinius 12 mėnesių jie asmeniškai neoficialiai davė pinigų ar dovanų gydytojams ar kitiems medicinos darbuotojams. Lyginant stacionarines paslaugas gavusių pacientų duomenis su 2018 m., teigiamai atsakiusiųjų padaugėjo 13,1 proc., o ambulatorines paslaugas gavusių pacientų – 10,5 proc. Tai rodo, kad korupcinė apraiška medikams yra padidėjusi. Tačiau didžioji pacientų dalis į šį klausimą atsakė neigiamai. Tai rodo, kad labai maža pacientų dalis neoficialiai bando atsilyginti medicinos darbuotojams už darbą, tačiau tai nereiškia, kad tokie neoficialūs mokėjimai vyko būtent mūsų Ligoninėje.

4 pav. Pacientų atsakymai procentais apie neoficialius pinigų ar dovanų davimą medicinos darbuotojams per paskutinius 12 mėn. lyginant su 2018 ir 2019 m.

Pacientų, kurie teigiamai atsakė į klausimą apie neoficialų pinigų ar dovanų davimą gydytojams ar kitiems medicinos darbuotojams, buvo prašoma varnele pažymėti priežastis, kodėl jie taip pasielgė. 22 pacientai nurodė neoficialių mokėjimų priežastis, tai sudaro 10,2 proc. visų apklaustųjų. Kaip matyti 5 pav., daugiausia neoficialiai pinigų ar dovanų davę pacientai norėjo nuoširdžiai atsidėkoti medicinos darbuotojui (27,3 proc.), 9,1 proc. pacientų nurodė, kad medicinos darbuotojas to reikalavo tiesiogiai. Vertinant pacientų neoficialių mokėjimų priežastis, dažniausiai jie nori nuoširdžiai atsidėkoti medicinos darbuotojui už suteiktas paslaugas. Tai nurodo, kad apie kitus padėkos būdus jie neturi informacijos.

5 pav. Pacientų nurodytos neoficialių pinigų ar dovanų davimo gydytojams ar kitiems medicinos darbuotojams priežastys procentais

Pacientų buvo klausiama, ar jie pranešė ligoninės administracijai arba (ir) nurodytais kontaktais (pasitikėjimo telefonu, el. paštu ir pan.) apie atvejį, kada buvote prašomas tiesiogiai neoficialiai susimokėti. Dauguma respondentų į šį klausimą neatsakė (80,6 proc.). Vertinant tokius atsakymų duomenis galima teigti, kad pacientai nežinojo kontaktinių duomenų, kam jie gali pranešti apie neoficialaus mokėjimo reikalavimą (čia galima nuoroda į informacijos trūkumą) arba jie tiesiog to nepadarė. Tačiau negalime atmesti tikimybės, kad pacientai nesuprato šio klausimo, ir galbūt korupcinių klausimų anketą reikėtų redaguoti, keisti aiškesniais klausimais, kurie pacientams nesukeltų dviprasmiškų nuomonių..

Apibendrinant stacionarinių ir ambulatorinių paslaugų vertinimo anketose pacientų atsakymų į pateiktų klausimų apie korupcijos pasireiškimo tikimybę rezultatus, galima teigti, kad pacientams trūksta pakankamai viešai prieinamos informacijos apie sveikatos apsaugą šalyje ir sveikatos priežiūros paslaugas Ligoninėje ir Konsultacinėje poliklinikoje, Slaugos sk., Chirurginio sk. ir Fizinės medicinos ir reabilitacijos skyriuose apklausti pacientai nurodė, kad informacijos jiems trūksta, galbūt ji neaiškiai pateikiama. Lyginant bendrus rezultatus su 2018 ir 2019 m. galime daryti prielaidą, kad situacija yra pagerėjusi ambulatorines paslaugas gaunančių pacientų, tačiau pablogėjusi iš stacionarines paslaugas gaunančių pacientų. Pacientai taip nurodė, kad jie nėra pakankamai informuoti apie teisinę atsakomybę už neoficialius mokėjimus (pinigų ar dovanų davimą) sveikatos priežiūros įstaigoje. Tai rodo, kad ir toliau reikia tobulinti informacijos ligoninėje pateikimo aiškumą ir pobūdį. Iki 13,5 proc. pacientų nurodė, kad per paskutinius 12 mėnesių jie asmeniškai neoficialiai davė pinigų ar dovanų gydytojams ar kitiems medicinos darbuotojams. Nors didžioji dalis pacientų į šį klausimą atsakė neigiamai, vis dėlto tai rodo, kad korupcinė apraiška medikų tarpe yra padidėjusi. Tačiau tai nereiškia, kad tokie neoficialūs mokėjimai vyko būtent mūsų Ligoninėje. Vertinant pacientų neoficialių mokėjimų priežastis, dažniausiai jie nori nuoširdžiai atsidėkoti medicinos darbuotojui už suteiktas paslaugas, tai nurodo, kad apie kitus padėkos būdus jie neturi informacijos. Analizuojant pacientų atsakymus, kad dauguma jų neatsakė, ar jie pranešė ligoninės administracijai arba (ir) nurodytais kontaktais (pasitikėjimo telefonu, el. paštu ir pan.) apie atvejį, kada buvote prašomas tiesiogiai neoficialiai susimokėti, galima teigti, kad didžioji dalis pacientų galėjo nežinoti kontaktinių duomenų, kam jie gali pranešti apie neoficialaus mokėjimo reikalavimą arba jie tiesiog to nepadarė, tačiau negalima atmesti tikimybės, kad šio klausimo pacientai nesuprato.